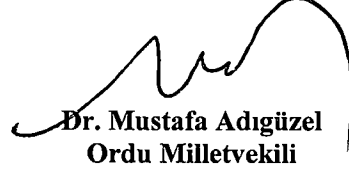

Aşağıdaki sorularımın Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Dr. Mustafa Adıgüzel
Ordu Milletvekili

Mesleki Eğitim Merkezleri (MESEM), gençlerin meslek edinmelerini ve eğitimleri sırasında uygulamalı beceri kazanmalarını sağlamak amacıyla oluşturulmuş bir sistem olmasına rağmen, uygulamanın geldiği noktada öğrencilerin eğitimden ziyade üretim süreçlerinde ucuz işgücü olarak kullanıldığı bir sisteme dönüşmüştür. 18 yaşından küçük öğrencilerin uzun çalışma sürelerine, ağır ve tehlikeli işlere, yetersiz iş sağlığı ve güvenliği koşullarına maruz kaldığı; eğitim amacıyla bulunmaları gereken işyerlerinde fiilen çalışan işçi konumuna getirilmişlerdir. MESEM öğrencilerinin çalışma koşulları, ücretleri, iş kazaları, işyerlerindeki denetimler ve çocuk işçiliğiyle mücadele konusunda kamuoyuna açıklanan verilerin de yeterli açıklık ve tutarlılık taşımadığı görülmektedir. Nitekim Bakanlığın farklı tarihlerde yaptığı açıklamalarda MESEM kapsamındaki iş kazalarına ilişkin birbirinden farklı istatistiklerin ortaya çıkması, sistemin denetimi ve kayıtların güvenilirliği konusunda soru işaretlerine neden olmaktadır. 2016 yılından bu yana MESEM kapsamında binlerce iş kazasının meydana gelmiş olması ve öğrencilerin yaşamını yitirmesi, konunun yalnızca eğitim politikası değil, aynı zamanda çocukların yaşam hakkı ve çalışma güvenliği açısından da ele alınmasını zorunlu kılmaktadır. Öte yandan MESEM kapsamında öğrencilerin işverenlere sağladığı emeğin karşılığında aldıkları ücretler de önemli bir sorun alanıdır. 2026 yılında 9, 10 ve 11. sınıf öğrencilerine asgari ücretin yüzde 30'u oranında, en az 8.422,65 TL; 12. sınıf öğrencilerine ise asgari ücretin yüzde 50'si oranında, 14.037,75 TL ödeme yapılmaktadır. Bunun yanında, öğrencilerin devamsızlık yaptığı her gün için ücretlerinden 9, 10 ve 11. sınıflarda 280,76 TL, 12. sınıflarda ise 467,93 TL kesinti yapılması da ayrıca değerlendirilmelidir. Eğitim çağındaki bir öğrencinin eğitim hakkının parçası olan devamsızlık durumunun doğrudan ücret kaybına dönüştürülmesi, öğrencilerin ekonomik haklarının korunması bakımından ciddi bir sorun oluşturmaktadır. MESEM kapsamında işletmelere sağlanan kamu desteği de sistemin bir başka önemli boyutudur. Öğrencilerin ücretlerinin belirli bir bölümünün kamu kaynaklarından karşılanmasına rağmen, bu kaynakların hangi işletmelere, hangi kriterlerle ve ne miktarda aktarıldığı; usulsüz ödemelerin ve kamu zararlarının bulunup bulunmadığı konusunda kamuoyu yeterince bilgilendirilmemektedir. Kamu kaynaklarının öğrencilerin nitelikli eğitim alması ve güvenli çalışma koşullarının sağlanması yerine işletmelerin işgücü maliyetlerini azaltan bir mekanizmaya dönüşmemesi gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Aynı MESEM sistemi içerisinde eğitim gören 9, 10 ve 11. sınıf öğrencilerine asgari ücretin yüzde 30'u, 12. sınıf öğrencilerine ise yüzde 50'si oranında ödeme yapılmasının gerekçesi nedir? Tüm MESEM öğrencilerine eşit ve daha yüksek bir ücret ödenmesi konusunda Bakanlığınızın bir çalışması bulunmakta mıdır?
2. Eğitim çağındaki bir öğrencinin yaptığı her devamsızlık gününde ücretinden kesinti yapılmasının gerekçesi nedir? 2026 yılında devamsızlık nedeniyle kaç öğrencinin ücretinden toplam ne kadar kesinti yapılmıştır?
3. MESEM öğrencilerinin işyerlerinde eğitim almak ile fiilen ucuz işgücü olarak çalıştırılmak arasındaki ayrım nasıl denetlenmektedir? Öğrencilerin çalışma süreleri, yaptıkları işler ve iş sağlığı ve güvenliği koşulları bakımından 2025 ve 2026 yıllarında kaç işyeri denetlenmiş ve kaç ihlal tespit edilmiştir?
4. MESEM öğrencilerinin karıştığı iş kazalarının ve bu kazalarda hayatını kaybeden öğrencilerin sayısı son beş yılda yıllara göre nedir? Bakanlığın farklı tarihlerde açıkladığı veriler arasındaki farklılıkların nedeni nedir?
5. MESEM kapsamında işletmelere sağlanan kamu desteğinin öğrencilerin nitelikli eğitim ve güvenli çalışma koşullarını sağlamaya hizmet edip etmediği nasıl denetlenmektedir? MESEM sisteminin işletmelerin işgücü maliyetlerini azaltan bir mekanizmaya dönüşmesini ve öğrencilerin ucuz işgücü olarak kullanılmasını önlemek amacıyla yeni bir düzenleme yapılması planlanmakta mıdır?